

Korte studies in Mattheüs (78)

De boom en zijn vruchten

We gaan weer terug naar Mattheüs 3. Nadat we de doop van Johannes vergeleken hebben met de doop in vurige geest, kijken we naar de verzen die om vers 11 heen staan. Ik breng je de structuur van die verzen in herinnering:

- A 10 En ook is de bijl al aan de wortel van de bomen gelegd; elke boom dan, die geen goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen en in het VUUR geworpen.
- B 11- IK doop u wel met water tot bekering
- C -11- maar HIJ Die na mij komt is sterker dan ik
- C -11- Wiens schoenen IK niet waardig ben Hem na te dragen.
- B -11 HIJ zal u dopen in heilige geest en vuur
- A 12 Wiens wan in Zijn hand is en Hij zal Zijn dorsvloer grondig zuiveren en Zijn tarwe in Zijn schuur verzamelen en zal het kaf met onuitblusbaar VUUR verbranden.

De delen A en A gaan duidelijk over iets anders dan de doop. Johannes verwijst hier naar de toekomstige toorn waarvoor de Farizeeën en de Sadduceeën wilden vluchten. Zij meenden kennelijk dit te kunnen doen door de doop van Johannes te ondergaan.

Deel A gebruikt het beeld van een bijl waarmee bomen worden omgehakt. De omgehakte bomen worden vervolgens in het vuur geworpen. Het criterium is 'goede vrucht'. Een boom die geen goede vrucht (meer) voortbrengt wordt waardeloos en wordt omgehakt en verbrand.

Deel A gebruikt ook het beeld van een stuk gereedschap, namelijk een wan. Een wan is een landbouwwerktuig waarmee het onbruikbare gedeelte van het graan wordt gescheiden van de vrucht. Kaf wordt van koren gescheiden. Ook in dit beeld wordt het onbruikbare deel in het vuur geworpen en verbrand.

De overeenkomsten in de verzen 10 en 12 zijn dus de landbouwwerktuigen – de bijl en de wan – en de vrucht.

In vers 10 heeft Johannes een boomgaard voor ogen. In die boomgaard staan bomen die het goed doen en goede vruchten voortbrengen. Er staan echter ook bomen in die geen goede vruchten voortbrengen. Het zijn zieke bomen. Bomen waaraan het fruit te klein blijft of die zelfs helemaal geen vrucht meer dragen. Dat soort bomen worden uit de boomgaard uitgehouwen en verbrand.

Vers 10 staat in een context. De context is duidelijk genoeg: het betreft de doop van Johannes en de aangesprokenen zijn de Farizeeën en de Sadduceeën. Johannes zegt tegen hen: 'Breng dan vruchten voort in overeenstemming met de bekering.' (Mat. 3:8). Bedenk nog even¹ dat die bekering de terugkeer naar God is, de God van hun vaders. Feitelijk spreekt Johannes hier al in het beeld van een boom met vruchten. Het is overduidelijk dat Johannes de Farizeeën en de Sadduceeën bedoelt met de bomen die geen goede vruchten voortbrengen. Zij die zich bekeerden en de doop van Johannes ondergingen waren de goede bomen die goede vruchten voortbrachten.

¹ Zie studie 70 in deze serie.

Ter bevestiging: de Heere Jezus zegt precies hetzelfde. In Mattheüs 12 zien we hoe Hij door de Farizeeën ervan beschuldigd werd Zijn werk te doen door Beëlzebul, de overste van de demonen. (Mat. 12:24). Als antwoord op die beschuldiging houdt Hij een rede tegen deze Farizeeën die voortduurt tot en met vers 37.

De verzen 25 tot en met 37 van hoofdstuk 12 horen dus bij elkaar en ze werden gesproken tot de Farizeeën die de Heere zojuist beschuldigd hadden van een handlangers van de duivel te zijn. In dat gedeelte staan bijvoorbeeld ook die ernstige woorden over de lastering tegen de Geest. (Mat. 12:31). Als we dat soort teksten willen uitleggen, wordt de context waarin ze staan wel dubbel zo belangrijk.

Dat geldt ook van de boom en zijn vruchten. Vers 32 en 33 gaan in één adem achter elkaar door. De meeste Bijbelvertalingen hebben daartussen een scheiding aangebracht alsof daar een nieuwe perikoop start. Maar dat klopt niet. Die zinnen moet je achter elkaar doorlezen.

'En wie een Woord spreekt tegen de Zoon des mensen, het zal hem vergeven worden, maar wie tegen de Heilige Geest spreekt, het zal hem niet vergeven worden, niet in deze eeuw en ook niet in de komende. Óf maak de boom goed en zijn vrucht goed óf maak de boom slecht en zijn vrucht slecht. Adderengebroid! Hoe kunt u goede dingen spreken, terwijl u slecht bent? Want uit de overvloed van het hart spreekt de mond.' (Mat. 12:32-34).

Let hier ook op het gebruik van het woord 'adderengebroid'. In combinatie met het beeld van de boom en zijn vrucht, dwingt het ons er als het ware toe om het te vergelijken met de woorden van Johannes in Mattheüs 3.

De Heere gebruikt hetzelfde beeld van de boom en de vruchten ook in Mattheüs 7, in wat de Bergrede wordt genoemd. Hij gebruikt het daar in de context van de valse profeten. De vergelijking van deze valse profeten met de Farizeeën ligt, gezien het voorgaande, daarom voor de hand.

'Maar wees op uw hoede voor de valse profeten, die in schapenvacht naar u toe komen maar van binnen roofzuchtige wolven zijn.' (Mat. 7:15).

De Heere houdt het Zijn discipelen voor dat zij hen aan de vruchten kunnen herkennen. Een goede boom brengt goede vruchten voort en een slechte boom brengt slechte vruchten voort. Hij eindigt daar hetzelfde als Johannes in vers 10 van Mattheüs 3.

'Iedere boom die geen goede vrucht voortbrengt, wordt omgehakt en in het vuur geworpen.' (Mat. 7:19).

Wat ik heb proberen aan te tonen is dat het beeld van de slechte boom en de vruchten ervan met name van toepassing is op de geestelijke leiders in Israël, de profeten, de Schriftgeleerden en de Farizeeën. Déze bomen zullen worden uitgehouwen en met vuur worden verbrand.